

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoP/31/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2122200682
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2122200682.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Katarína Slováčková a sudcov: Mgr. Jozef Mačej a JUDr. Ľuboslava Vanková v právnej veci starostlivosti o maloleté deti: 1. Y. N., narodená XX.XX.XXXX, 2. T. Z. N., narodený XX.X.XXXX, obaja bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, so sídlom Jána Bottu 4, Trnava, deti rodičov: matka O. E., narodená XX.XX.XXXX, bytom O. XXXX/XXD, G., otec Z. N., narodený XX.X.XXXX, bytom K. XXXX/XX, G., o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, za účasti starých rodičov: O. E., narodená XX.X.XXXX a O. E., narodený XX.XX.XXXX, obaja bytom O. XXXX/XX, G., o neodkladné opatrenie, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č. k. 13P/6/2022-5 zo dňa 4.2.2022 vo výroku I. v časti týkajúcej sa maloletého T. Z., takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku I. v napadnutej časti týkajúcej sa maloletého T. Z. m e n í tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia o uložení povinnosti matke odovzdať maloletého T. Z. do starostlivosti starých rodičov zamietá.
- II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Uznesením označeným v záhlaví súd prvej inštancie výrokom I. nariadil neodkladné opatrenie, ktorým matke uložil povinnosť odovzdať maloleté deti Y. N., narodená XX.XX.XXXX a T. Z. N., narodeného XX.X.XXXX do starostlivosti starých rodičov O. E., narodená XX.X.XXXX a O. E., narodený XX.XX.XXXX, obaja trvale bytom U. O. XXXX/XX, G., výrokom II. ustanovil Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, Jána Bottu č. 4, Trnava, za procesného opatrovníka na zastupovanie maloletých detí v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

2. Uznesenie označené v záhlaví súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ustanovení § 2 ods. 1, § 360 ods. 1, § 367, § 117 Civilného mimosporového poriadku, § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1, § 327, § 328 ods. 1, ods. 2, § 329 ods. 1 Civilného sporového poriadku, § 30 zákona. Občiansky zákonník, čl. 5, § 31 ods. 2, ods. 3, ods. 4 Zákona o rodine.

3. Návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava žiadal, aby súd prvej inštancie matke uložil povinnosť odovzdať maloleté deti do starostlivosti starých rodičov. Svoj návrh odôvodnil tým, že maloleté deti pochádzajú z rozvedeného manželstva, boli zverené do starostlivosti matky, otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletej Y. výživným vo výške 100 eur a na výživu maloletého T. výživným vo výške 80 eur mesačne, styk otca s maloletými deťmi upravený nebol, pričom otec o maloleté deti neprejavuje záujem. Matka žije v partnerskom zväzku s V. O., narodeným X.XX.XXXX, sú rodičmi 2 maloletých detí. Matkin partner je ženatý, avšak jeho manželka sa nachádza vo výkone trestu. Od januára 2022 žijú v ich spoločnej domácnosti 3 maloleté deti partnera matky z predchádzajúceho vzťahu. Momentálne teda v 1- izbovom byte žijú 2 dospelí ľudia a 7 maloletých detí. Dňa 1.2.2022 sa na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava dostavila stará matka, ktorá uviedla, že

matkin partner matku dlhodobo týra, čo potvrdila aj suseda rodiny O. I.. Matkin partner mal maloletého T. Z. pritlačiť k stene a chytiť pod krk s upozornením, že ak ho nebude poslúchať, tak ho zaškrtní. Maloletej Y. údajne zakazuje matkin partner jesť, pretože je podľa jeho názoru „tlstá“. Matka pre maloleté deti nevarí, u maloletých detí je zanedbaná aj hygiena. Stará matka sa chce o maloleté deti postarať, nakoľko im dokáže zabezpečiť riadnu starostlivosť. Uvedené skutočnosti potvrdila aj suseda matky O. I., ktorá ďalej uviedla, že maloletá Y. sa jej zdôverila, že sa bojí a že chce spáchať samovraždu. Maloletá Y. by chcela údajne žiť so starými rodičmi. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava vykonal v domácnosti starej matky šetrenie za účelom vykonania pohovoru s maloletou Y.. Maloletá Y. požiadala o utajenie jej výpovede, nakoľko má z matky a matkinho partnera strach. Maloletá Y. vo výpovedi potvrdila skutočnosti uvádzané starou matkou a O. I., vyjadrila sa, že by chcela zostať u starých rodičov. Starí rodičia žijú v 3-izbovom byte, zariadenom štandardným nábytkom, kuchyňa bola plne vybavená. Hygiena v domácnosti bola na vysokej úrovni. Ak by mohli maloleté deti zostať u nich, stará matka by im zariadila vlastnú izbu. V rámci pohovorov sa s maloletou Y. vykonalo sociálne pozorovanie. Pri príchode do domácnosti starých rodičov bola maloletá Y. utiahnutá a plakala. Pohovor s maloletou Y. bol vykonaný bez prítomnosti starých rodičov. Maloletá Y. oslovovala matku menom „N.“, počas rozhovoru sa niekoľkokrát rozplakala a vyjadrila svoj strach z matky, ako aj matkinho partnera. Maloletá Y. priznala, že prestala jesť a k tomu, aby jedla ju prinútila jej najlepšia kamarátka. Dňa 2.2.2022 bol vykonaný pohovor s maloletým T. Z., ktorý sa vyjadril, že často chodí k starej matke, chodí sa k nej hrať na počítači, chodí tam rád, pričom starí rodičia mu pomáhajú aj s učením. Taktiež uviedol: „Keby Y. chcela zostať u babky a muselo by tak byť, tak by som šiel aj ja.“, chcel by však udržiavať kontakt s matkou. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava mal za to, že život a zdravie maloletých detí sú v domácnosti matky vážne ohrozené, zároveň starí rodičia spĺňajú podmienky na zabezpečovanie starostlivosti o maloleté deti.

4. Súd prvej inštancie mal za osvedčené, že maloleté deti pochádzajú z rozvedeného manželstva, žijú so svojou matkou a matkiným partnerom v 1-izbovom byte spolu s ďalšími 5 maloletými deťmi. V tejto domácnosti sú maloleté deti často svedkami násilného správania sa matkinho priateľa k matke, pričom nie je vylúčené násilné správanie voči maloletým deťom. Matka, otec ako aj matkin partner zanedbávajú starostlivosť o maloleté deti, je zanedbávané ich stravovanie, príprava do školy, ako aj hygiena. Maloleté deti nachádzajú útočisko v domácnosti svojich starých rodičov, kde sa cítia bezpečne a je o nich riadne postarané. Starí rodičia bývajú v 3-izbovom byte, kde je možné pre maloleté deti zariadiť samostatnú izbu. Hygiena v ich domácnosti bola na vysokej úrovni, kuchyňa bola plne vybavená. Starí rodičia majú záujem sa o maloleté deti riadne starať.

5. Vecne argumentoval súd prvej inštancie tým, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodný, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava vo svojom návrhu preukázal relevantné skutočnosti, ktoré osvedčili naliehavosť a neodkladnosť rozhodnutia uložiť matke povinnosť odovzdať maloleté deti do starostlivosti starým rodičom práve neodkladným opatrením. Súd prvej inštancie mal v konaní dostatočne preukázané, že v súčasnej domácnosti maloletým deťom nie je poskytovaná riadna úroveň starostlivosti, pričom výchovné prostredie nie je pre maloleté deti bezpečné, je ohrozený ich duševný, telesný ako aj citový vývin.

6. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie vo výroku I. v časti týkajúcej sa maloletého T. Z. podala matka odvolanie. Matka v odvolaní uviedla, že súhlasí, aby maloletá Y. bývala u starých rodičov, avšak nesúhlasí so zverením maloletého T. Z. starým rodičom, nakoľko sa tomu sám bráni. Zámerom starej matky je zničiť vzťah matky a matkinho partnera, a to pre rómsky pôvod matkinho partnera, s ktorým matka žije v spoločnej domácnosti približne 8 rokov a obe maloleté deti si s ním vychádzali. Matkin partner žiadnym spôsobom fyzicky, ani psychicky netýra matku, ani žiadne z maloletých detí. Napriek tomu, že žijú v spoločnej domácnosti skromnejšie, nikdy jedlo v domácnosti nechýbalo. Matka vyjadrila názor, že stará matka sa snaží rozbiť matkin vzťah, rozpráva klamstvá, na ktoré nahovorila aj O. I.. Maloletý T. Z. navštevoval domácnosť starých rodičov. Maloletá Y. však prestala matku poslúchať, podľa matky má psychické problémy, avšak nakoľko jej matka verila, nedala ju liečiť k psychiatrovi. Stará matka podala dňa 3.2.2022 na matkinho partnera trestné oznámenie, polícia ho zdržala, na druhý deň prepustila, pričom obvinenie vznesené nebolo. Matka uviedla, že má maloleté deti veľmi rada a snaží sa ich riadne vychovávať. Matka navrhla odvolaciemu súdu, aby uznesenie súdu prvej inštancie v časti zverenia maloletého T. Z. do starostlivosti starým rodičom zrušil.

7. K odvolaniu matky sa vyjadril kolízny opatrovník. Vo vyjadrení uviedol, že matkin partner telefonicky kontaktoval Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava dňa 28.2.2022 z dôvodu, že maloletá Y.

neustále píše sms správy maloletému T. Z. s obsahom, že to, čo jej maloletý T. Z. odpíše, nie je z jeho hlavy, ale píše to za neho matka a otcim. Starí rodičia neustále útočia na jeho osobu, kvôli jeho rómskemu pôvodu. Žiadal kolízneho opatrovníka o skontaktovanie sa so starými rodičmi a vyriešenie ich komunikačného problému. Kolízny opatrovník aktuálnu situáciu v spoločnej domácnosti overoval telefonicky u starej matky dňa 1.3.2022, ktorá uviedla, že v ich spoločnej domácnosti je všetko v poriadku, maloletá Y. pravidelne navštevuje školu, s učením sa jej snažia pomáhať, je pokojná a kludná. Stará matka navštívila s maloletou Y. psychologičku a bude im oznámený termín stretnutia. Matka k nim nechce pustiť maloletého T. Z., jeho rozhodnutie akceptuje a nechce ho nútiť. Maloletá Y. odmieta s matkou komunikovať. Stará matka má podozrenie, že správy, ktoré prichádzajú maloletej Y. od maloletého T. Z. píše matka spolu s matkiným partnerom, pričom dodala, že s matkiným partnerom problém nemajú, komunikovala aj s otcom maloletých detí, ktorý uviedol, že matka už v minulosti bránila v stretávaní otca s maloletými deťmi. Na základe doposiaľ zistených skutočností a vyjadrení oboch maloletých detí kolízny opatrovník vyjadril názor, že nemá námietky proti zrušeniu neodkladného opatrenia v časti zverenia maloletého T. Z. do starostlivosti starých rodičov, v časti zverenia maloletej Y. do starostlivosti starých rodičov odporučil odvolaciemu súdu napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdiť.

8. K odvolaniu matky sa vyjadrili starí rodičia. Vo vyjadrení uviedli, že matka maloletého T. Z. odmieta starým rodičom vydať, pričom maloletý T. Z. sa už pred Vianocami rozhodoval odísť od matky k starým rodičom. Maloletá Y. sa snaží s maloletým T. Z. komunikovať, on jej však telefón nezdvíha. V odvolaní matky uvádzané skutočnosti sa nezakladajú na pravde. Uviedli, že s matkiným partnerom problém nikdy nemali a určite sa im stará matka nesnaží rozbiť vzťah. Starí rodičia podali trestné oznámenie na základe informácií podaných od maloletej Y., pričom na Okresnom riaditeľstve Policajného Zboru prebieha vyšetrovanie v konaní č. ORPZ - TT-OPP3-2022/001010-018. Starí rodičia vyjadrili zhrozenie nad konaním matky, nakoľko maloleté deti majú u starých rodičov vytvorené všetky podmienky ohľadom bývania, stravovania, ošatenia a plnenia školských povinností v spokojnosti a klude. Navrhli, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

9. K vyjadreniu starých rodičov sa vyjadrila matka. Vo vyjadrení uviedla, že stará matka sa z rasistických dôvodov voči matkinmu partnerovi snaží zničiť matkin vzťah, ako aj psychiku maloletých detí. V ich spoločnej domácnosti sa nenachádza 6 maloletých detí, ale 2 spoločné maloleté deti matky s matkiným partnerom a maloletý T. Z.. Nie je pravdou, že by matka odmietala vydať maloletého T. Z. starým rodičom, sám odmietol odísť. V spoločnej domácnosti sa snažia riadne zabezpečovať chod domácnosti, ako aj riadne zabezpečovať stravovanie. Majú zariadený 1,5 - izbový byt, pričom maloletý T. Z. má zariadenú izbu k jeho potrebám. V ich rodine prevláda rodinná pohoda, maloleté deti sú šťastné a riadne navštevujú základnú a materskú školu. Maloletý T. Z. sa matke priznal, že sa bojí odísť k starej matke, nakoľko ho manipuluje, matka mu však styk so starými rodičmi nezakazuje. Matka podala na starú matku trestné oznámenie „za rasizmus a neustále ohováranie“. Matkin partner sa o ich rodinu riadne stará, pracuje, zabezpečuje nákupy a chod spoločnej domácnosti. Dodala, že maloletá Y. má dlhodobu psychické problémy, kradla v obchode spolu s kamarátkami, dva roky po sebe opakovala ročník na základnej škole a uznáva emo štýl „Anime“, v čom ju stará matka podporuje. Matka zotrvala na odvolacom návrhu.

10. K vyjadreniu matky sa vyjadril kolízny opatrovník, vo vyjadrení zotrval na svojom stanovisku.

11. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku účinného), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom - matkou (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d) Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f), h) Civilného sporového poriadku v spojení s § 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti týkajúcej sa maloletého T. Z. bez viazanosti rozsahom (§ 65 Civilného mimosporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 66 Civilného mimosporového poriadku), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 Civilného mimosporového poriadku), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 Civilného mimosporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario) a dospel k záveru, že odvolaniu matky je možné priznať úspech, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre zmenu uznesenia súdu prvej inštancie vo výroku I. v napadnutej časti týkajúcej sa maloletého T. Z. (§ 388 Civilného sporového poriadku).

12. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na obsah preskúmaného uznesenia i argumenty matky predstreté v odvolacom konaní, bolo posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky a dané skutkové okolnosti odôvodňujúce neodkladným opatrením rozhodnúť o povinnosti matky odovzdať maloletého T. Z. do starostlivosti starých rodičov.

13. V zmysle § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

14. V zmysle § 325 ods. 1 Civilného sporového poriadku neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. V ods. 2 tohto ustanovenia pod písm. a) až h) zákon demonštratívne vymenúva možné obsahy neodkladných opatrení. Podľa ods. 3 tohto ustanovenia za podmienok ustanovených osobitným predpisom môže súd nariadiť kontrolu dodržiavania neodkladným opatrením nariadenej povinnosti technickými prostriedkami.

15. V zmysle § 329 ods. 1 veta prvá Civilného sporového poriadku súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

16. V zmysle § 367 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

17. V zmysle Čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

18. Neodkladné opatrenie je v zásade prípustné iba v dvoch prípadoch, a to pri potrebe bezodkladne upraviť pomery a pri obave, že exekúcia bude ohrozená. V mimosporových konaniach je umožnené súdu nariadiť neodkladné opatrenie aj v prípadoch verejného záujmu ako najširšej kategórie pokrývajúcej záujem štátu. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia môže súd rozhodnúť aj bez výsluchu a vyjadrenia účastníkov a bez nariadenia pojednávania. V konaní o prejednaní návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia na včasné zabezpečenie neodkladnej úpravy nie je nevyhnutné vykonať dôkazy ako v konaní vo veci samej, na ich nariadenie je postačujúce, ak účastník osvedčí potrebu nevyhnutnej neodkladnej ochrany práv a právom chránených záujmov a tiež je splnená zákonná podmienka nariadenia neodkladného opatrenia, ak sa osvedčí alebo preukáže aspoň jeden z vyššie uvedených dôvodov na jeho nariadenie. Pre rozhodnutie súdu o neodkladnom opatrení je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bolo totožný s výrokom vo veci samej.

19. Neodkladné opatrenie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých slúži na poskytovanie rýchlej, efektívnej ale zásadne len bezodkladnej úpravy rodinnoprávných vzťahov. Bezodkladnosť opatrenia spočíva v tom, že sa ním neprejudikujú práva účastníkov konania, ani tretích osôb, pričom pri jeho nariaďovaní prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. V dôsledku toho sa tu nezisťujú všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním rozhodnutia vo veci samej, pretože takéto dokazovanie presahuje rámec konania v časti o nariadenie neodkladného opatrenia, keďže je v rozpore so zmyslom okamžitej a rýchlej ochrany dieťaťa. Z tohto dôvodu zákon ani nepredpokladá, aby pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení súd vykonával dokazovanie (§ 329 ods. 1 veta prvá Civilného sporového poriadku). Je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, od ktorých sa odvodzuje opodstatnenosť návrhu, aspoň osvedčené.

20. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti sa nevyhnutnosť nariadiť neodkladné opatrenie posudzuje vždy z hľadiska záujmu maloletých detí, ktorý je prioritný, nadradený akémukoľvek inému záujmu, ktorá skutočnosť vyplýva aj z vyššie citovaného Čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa. Len v prípade osvedčenia bezprostredného ohrozenia maloletého dieťaťa, či osvedčenia iného závažného dôvodu, je na mieste rozhodnúť neodkladným opatrením.

21. Zo skutkových okolností v prejednávannej veci vyplynulo, že maloletý T. Z. pochádza z manželstva rodičov, ktoré manželstvo bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 22P/13/2014-43

zo dňa 14.11.2014 a maloletá Y. a maloletý T. Z. boli zverené do osobnej starostlivosti matky, otec sa zaviazal platiť výživné na maloletú Y. v sume 100 eur mesačne a na maloletého T. Z. v sume 80 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, styk otca s maloletými deťmi súd neupravil. Otec si plní vyživovaciu povinnosť, s maloletými deťmi sa kontaktuje sporadicky. Matka žije v jednoizbovom byte v spoločnej domácnosti s partnerom V. O., narodeným X.XX.XXXX, s maloletou Y., s maloletým T. Z. a s maloletými deťmi pochádzajúcimi z ich vzťahu, a to s maloletou V. E., narodenou X.X.XXXX a s maloletým B. E., narodeným XX.X.XXXX. Matka je na rodičovskej dovolenke, jej partner V. O. je zamestnaný. Matka so starými rodičmi dlhodobo nekomunikuje. Vzťah starej matky a matky je disharmonický, matka obviňuje starú matku, že rozbila jej manželstvo a chce rozbiť aj jej súčasný vzťah s jej partnerom pre jeho rómsky pôvod, dlhodobo manipuluje maloleté deti k nenávisti voči jej partnerovi a jeho deťom. Stará matka podala dňa 2.2.2022 oznámenie o podozrení zo spáchania trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby na priateľa jej dcéry V. O. G., ktorý ubližuje jej dcére O. E., nar. XX.XX.XXXX a jej deťom z prvého manželstva Y. N., nar. XX.XX.XXXX a T. N., nar. XX.X.XXXX. Matka podala dňa 2.2.2022 oznámenie o hrubom správaní matky O. E., nar. XX.X.XXXX, ktorá matku a jej partnera neustále ohovára. Matka odmieta všetky tvrdenia o tom, že by ju jej partner psychicky a fyzicky týral. Matka vyjadrila súhlas so zverením maloletej do osobnej starostlivosti starých rodičov z dôvodu, že by jej to prospelo, keďže maloletá Y. prestala poslúchať matku, zhoršila sa v škole, zmenilo sa jej správanie k horšiemu, potrebuje odbornú psychiatrickú pomoc. Maloletá Y. je v domácnosti starých rodičov od 1.2.2022. Maloletý T. Z. od vydania uznesenia o neodkladnom opatrení domácnosť starých rodičov nenavštívil, odmieta sa kontaktovať aj s maloletou Y., podľa vyjadrenia matky nechce ísť bývať do domácnosti starých rodičov. Matka opakovane zdôraznila, že má silný citový vzťah k všetkým jej maloletým deťom, snaží sa ich riadne vychovávať. Súd prvej inštancie návrhu kolízneho opatrovníka na nariadenie neodkladného opatrenia o uložení povinnosti matke odovzdať maloleté deti zveriť do osobnej starostlivosti starých rodičov vyhovel, keď dospel k záveru, že je daná naliehavosť potreby neodkladnej úpravy pomerov. Matka nesúhlasila s nariadením neodkladného opatrenia vo vzťahu k maloletému T. Z., rovnako kolízny opatrovník v odvolacom konaní uviedol, že súhlasí so zrušením neodkladného opatrenia v časti týkajúcej sa maloletého T. Z.. Starí rodičia v odvolacom konaní zotrvali na návrhu, aby bola matke uložená povinnosť odovzdať im maloletého T. Z. do starostlivosti.

22. Zvlášť odvolací súd poukazuje na to, že medzi starými rodičmi a matkou nie je možný konsenzus ohľadne starostlivosti o maloletého T. Z., ktorý by bol v záujme maloletého T. Z.. Vzťah medzi matkou a starými rodičmi je konfliktný, napätý, navzájom nekomunikujú. Maloletý T. Z. odmieta starostlivosť starých rodičov, naďalej si praje žiť so svojou matkou a jej partnerom a s nevlastnými súrodencami. Maloletá Y. žije na základe vlastného rozhodnutia od februára 2022 v starostlivosti starých rodičov, s matkou odmieta komunikovať. Z osvedčených skutočností nevyplýva, že by prostredie v domácnosti matky bolo pre maloletého T. Z. také škodlivé, život a zdravie ohrozujúce a tiež že by starostlivosť matky vykazovala také závažné nedostatky, pre ktoré by bolo nutné maloletého T. Z. vyňať zo známeho rodinného prostredia a zo starostlivosti matky, ktorá matka od rozvodu rodičov vykonáva osobnú starostlivosť o maloletého T. Z.. Vzhľadom na vyššie uvedené skutkové okolnosti je odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie toho názoru, že vo vzťahu k maloletému T. Z. nie sú dané dôvody pre nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia, hoci starí rodičia aj v odvolacom konaní opakovane zdôrazňovali potrebu okamžitého riešenia situácie, keď bezodkladnú úpravu pomerov považovali za nevyhnutnú a vážnu. Z doposiaľ zistených okolností prípadu vyplýva, že ohľadne osobnej starostlivosti o maloletého T. Z. nie je aktuálna situácia v rodine taká vážna, aby bolo nevyhnutným neodkladným opatrením rozhodnúť o odňatí maloletého T. Z. zo starostlivosti matky a o odovzdaní do starostlivosti starých rodičov. Napokon aj kolízny opatrovník vyjadril súhlas s odvolacím návrhom matky. Hoci je poľutovaniahodným, že vzťahy medzi starou matkou a matkou sú natoľko vyostrené, že matka podala oznámenie na polícii na starú matku za ohováranie a stará matka podala oznámenie na polícii na partnera matky za týranie matky a maloletých detí, nemožno vysloviť na základe osvedčených skutočností naliehavú potrebu rozhodnutia súdu neodkladným opatrením. Naliehavá potreba pomerov účastníkov konania v prejednávanej veci nie je daná.

23. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd nezistil žiaden dôvod pre nariadenie kolízny opatrovníkom navrhovaného neodkladného opatrenia, preto na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel k záveru, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo vzťahu k maloletému T. Z. nie je opodstatnený.

24. Aj napriek vyššie uvedenému odvolací súd považuje za nutné uviesť, že ideálnym stavom je, keď dieťa môže vyrastať v starostlivosti rodičov. Zároveň je však potrebné podotknúť, že základným právom dieťaťa je právo na pokojné a harmonické rodinné prostredie a je povinnosťou rodičov mu takéto prostredie zabezpečiť. Je preto nevyhnutné, aby sa matka a jej partner zdržali akéhokoľvek konania, ktoré môže u maloletého T. Z. vyvolať napätie, obavy, či dokonca strach, pri starostlivosti o maloletého T. Z. zvolili citlivý prístup, bez akýchkoľvek náznakov neprimeraného správania voči maloletému T. Z..

25. Odvolací súd tiež vyslovene prizvukuje, že akékoľvek konfrontačné správanie matky a starých rodičov rovnako nie je na prospech maloletého dieťaťa, a preto dôrazne apeluje na matku a starých rodičov, aby nadradili záujmy a prospech maloletého T. Z. nad vlastné záujmy a negatívne postoje jeden voči druhému. Žiadny súd nemôže svojim všeobecným výrokom zabezpečiť bezproblémové fungovanie vzájomných rodinných vzťahov, vývoju maloletého dieťaťa nijako neprospieva dlhodobý rodinný spor spojený s podávaním trestných oznámení, do ktorého je maloletý T. Z. nesporne zatiahnutý a ktorý fakticky ani nemôže byť uspokojivo vyriešený orgánmi štátu.

26. Pri riadení sa všetkými už opísanými úvahami odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku I. v napadnutej časti týkajúcej sa maloletého T. Z. s použitím ustanovenia § 388 Civilného sporového poriadku zmenil tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia o uložení povinnosti matke odovzdať maloletého T. Z. do starostlivosti starých rodičov zamietol.

27. Pokiaľ ide o ďalšie skutočnosti prezentované, či už v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo vo vyjadreniach starých rodičov (pochybnosť o spôsobilosti matky zabezpečovať riadnu starostlivosť o maloleté deti, údajné agresívne správanie partnera matky vo vzťahu k matke a k maloletým deťom, nevhodnosť bytových pomerov v domácnosti matky a ďalšie) tieto skutočnosti sú bezpochyby relevantné, avšak predmetom dokazovania by mohli byť až v konaní vo veci samej, v ktorom konaní budú môcť tak matka, ako aj starí rodičia, prezentovať svoje návrhy a postoje k otázke osobnej starostlivosti o maloleté deti, rešpektujúc pritom najlepší záujem maloletých detí, samozrejme za predpokladu, že bude podaný návrh na zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti starých rodičov.

28. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keďže nebol zistený žiaden z dôvodov pre pripustenie výnimiek z jeho aplikácie.

29. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie je podľa § 421 Civilného sporového poriadku prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 Civilného sporového poriadku).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 Civilného sporového poriadku). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 Civilného sporového poriadku).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 Civilného sporového poriadku).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 Civilného sporového poriadku).